

Raportul privind implementarea Statutului Elevului la nivel național 2021-2022

Metodologie de cercetare sociologică

Eșantion reprezentativ: 22.000 elevi și profesori

Metodă de colectare: chestionar diseminat prin intermediul elevilor și profesorilor

INTERPRETĂRI - ELEVI

1. Din totalul elevilor care au făcut un pas înainte și au răspuns consultării lansate de noi, **55,4%** urmează filiera teoretică, **20,2%** studiază în ciclul gimnazial, **11,8%** urmează un profil tehnologic, **8,5%** unul vocațional, iar **4,1%** studiază un profil profesional.

2. **87,9%** dintre elevii respondenți studiază într-o școală din mediul urban, în timp ce **12,1%** dintre elevii care au răspuns chestionarului nostru învață într-o școală din mediul rural.

3. Respondenții noștri afirmă în procent de **63,0%** că au auzit de Statutul Elevului și de prevederile sale, însă procentul de **37,0%** al elevilor care nu au auzit până acum despre singurul act normativ, care prevede drepturile și obligațiile lor, este unul alarmant.

4. Privim cu optimism faptul că numărul elevilor care au răspuns afirmativ la întrebarea referitoare la evaluarea corectă și obiectivă de care au avut parte în anul școlar 2021-2022 este unul substanțial - **41,4%** dintre elevii respondenți susțin că au avut parte de obiectivism în evaluare în majoritatea contextelor școlare, totuși, **37,4%** dintre respondenți susțin că profesorii lor nu evaluează într-un mod echitabil deloc sau destul de rar. Procentul elevilor care susțin că profesorii lor sunt mereu obiectivi și corecți în procesul de evaluare este de **21,2%**, fapt ce ne arată că încă există foarte multe cazuri în care evaluarea elevilor suferă subiectivism din partea cadrelor didactice.

5. Numai **61,4%** dintre elevii care au completat chestionarul nostru afirmă că au fost consultați cu privire la materiile opționale pe care le studiază la clasă (curriculum la decizia școlii). Este foarte important să consultăm beneficiarii primari ai sistemului educațional pentru a centra activitățile de bază asupra lor, aceste materii opționale putând reprezenta o oportunitate pentru elevii care sunt interesați de un anumit domeniu. Alegând materiile pe care le studiem, putem asimila competențe și deprinderi care ne asigură un bun parcurs profesional, axat pe necesitățile noastre.

6. Întrebați în ce măsură consideră că materiile opționale studiate le satisfac nevoile și interesele, elevii au afirmat într-un procent îngrijorător de **15,1%** că aceste materii nu le satisfac deloc interesele, **16,6%** consideră că acestea o fac într-o măsură restrânsă, cei mai mulți (**26,1%**) susțin că acestea o fac într-o oarecare măsură, în

timp ce **23,3%** afirmă că nevoile lor sunt acoperite în majoritatea cazurilor de către curriculumul la decizia școlii, iar doar **18,8%** au declarat că materiile opționale le-au îndeplinit în totalitate așteptările și interesele.

7. Procentul elevilor care au posibilitatea de a beneficia de consiliere școlară și psihopedagogică este unul în creștere față de anii trecuți (**70,5%**), fapt ce arată cât de importantă este aceasta cu adevărat pentru elevi. Cu toate acestea, trebuie analizată și cealaltă perspectivă a spectrului, unde **25,2%** nu știu dacă în unitatea lor de învățământ există o astfel de oportunitate, iar **4,2%** au susținut ferm că nu pot beneficia de consiliere școlară.

8. Dreptul la o evaluare obiectivă și corectă se află într-o relație de interdependență cu dreptul elevilor de a contesta rezultatele evaluărilor scrise, în cazul în care aceștia simt că ar avea nevoie de o reevaluare. Cei mai mulți dintre elevii care au răspuns chestionarului nostru (**39,6%**) au declarat că nu a fost nevoie să conteste rezultatele evaluărilor scrise, iar **24,7%** și-au exercitat acest drept. Preocupant este faptul că **20,7%**, cu toate că și-ar fi dorit o reevaluare a unei lucrări scrise, nu au avut posibilitatea de a contesta rezultatele respectivei evaluări scrise, în timp ce **15,0%** nici măcar nu cunoșteau faptul că au acest drept.

9. Un procent îngrijorător de **28,2%** dintre elevii respondenți au declarat că au constatat cazuri de discriminare (rasială, etnică, pe baza statutului social, socio-economic) în rândul colectivului lor școlar, fapt ce ne arată că numărul cazurilor de abuz și de bullying este într-o creștere alarmantă.

10. Întrebați de către cine erau tratați colegii lor într-o manieră discriminatorie, -

11. -

12. Cu dezamăgire, conform răspunsurilor elevilor, se poate observa că orele de dirigenție nu urmăresc scopul inițial al acestora, cel de consiliere personală, astfel că **47,5%** au susținut că au existat cazuri în care aceștia să fi făcut o altă oră în timpul celei de dirigenție, iar **11,6%** au declarat ferm că nu au făcut deloc ore de dirigenție în ultimul an școlar.

13. Cei mai mulți dintre elevii respondenți (**50,9%**) au declarat că în majoritatea timpului rezultatele evaluărilor le-au fost comunicate în termenul de 15 zile prevăzut

În Statutul Elevului, **25,3%** au afirmat că acest termen nu a fost respectat în majoritatea cazurilor, în timp ce **18,5%** au susținut că acest termen a fost în totalitate respectat, iar **5,3%** că acest termen a fost întotdeauna depășit.

14. Cu toate că accesul, în mod gratuit, la actele școlare proprii ce stau la baza activității de învățare constituie un drept fundamental al elevilor, **20,6%** dintre respondenții noștri au declarat că nu au avut posibilitatea de a beneficia de ele. Atunci când discutăm despre caracterul gratuit al sistemului de învățământ, este esențial să amintim și despre acest drept al elevilor.

15. Feedbackul semestrial anonim reprezintă un pas înainte către un dialog onest în sălile de clasă. Este bulversant faptul că, la un an de la aprobarea metodologiei de acordare a feedbackului semestrial de către Ministerul Educației, încă există elevi care nu au oportunitatea să își exercite acest drept - **40,0%**. Un procent de doar **10,8%** au declarat că au acordat feedback în ambele semestre, la ambele discipline, **17,6%** au susținut că au făcut acest lucru în ambele semestre, însă doar la unele discipline, **9,3%** - în unul dintre semestre, la toate disciplinele, iar **22,3%** au oferit feedback într-un singur semestru, numai la unele materii.

16. Informarea elevilor cu privire la notele acordate, înaintea consemnării acestora în catalog, este un factor foarte important atât din perspectiva dialogului elev-cadru didactic, cât și din perspectiva dreptului elevilor de a contesta rezultatele evaluărilor scrise. Astfel, **61,0%** au spus că le sunt comunicate rezultatele, înaintea consemnării acestora în catalog, în majoritatea cazurilor, **34,1%** au afirmat că doar uneori se întâmplă acest lucru, iar **4,8%** nu au fost deloc informați în acest sens.

17. Întrebați dacă le-a fost trecută absență fie lor, fie colegilor de clasă, cu toate că erau prezenți la respectiva oră de curs, majoritatea elevilor au spus, în procent de **58,3%**, că nu au asistat la cazuri de acest fel, însă procentul de **41,7%** dintre elevii care au fost martori ai fenomenului de a utiliza absența ca formă de sancțiune este încă unul alarmant.

18. Din totalul elevilor navetiști, doar **31,9%** susțin că au primit decontarea transportului lor până la școală și înapoi, în timp ce **37,9%** afirmă că au primit doar parțial sumele de bani. De asemenea, constatăm cu dezamăgire faptul că un procent important de **30,3%** dintre elevii navetiști care au răspuns la formular declară că nu au primit deloc banii pentru decontarea transportului.

19. Majoritatea elevilor care au răspuns chestionarului lansat de noi declară, în procent de **90,8%**, că au beneficiat de asistență medicală în cadrul cabinetului școlar, în mod gratuit, în timp ce **9,2%** dintre elevii consultați nu au avut posibilitatea de a avea acces la asistență medicală gratuită, chiar dacă au avut nevoie.

20. Întrebați fiind cum ar evalua modul în care s-au pregătit pentru fiecare disciplină și modul în care și-au respectat obligația de a frecventa orele de curs, elevii au răspuns în procent de **0,9%** că nu s-au pregătit niciodată pentru materiile studiate, **2,4%** au spus că s-au pregătit într-o mică măsură, **13,8%** au declarat că s-au pregătit într-o măsură rezonabilă, **41,9%** au afirmat că s-au pregătit într-o mare măsură, în timp ce **41,0%** au susținut că s-au pregătit întotdeauna pentru toate disciplinele studiate.

21. Dintre elevii respondenți, **61,9%** consideră că au respectat în totalitate regulamentele școlare în vigoare, **29,9%** afirmând că au respectat, în mare măsură, regulamentele școlare. În același timp, **6,2%** dintre elevii chestionați susțin că au respectat regulamentul într-o măsură acceptabilă, iar doar **2%** au declarat că nu au respectat prevederile regulamentului din școala lor.

22. Observăm cu optimism faptul că **90%** dintre elevii care au răspuns întrebărilor noastre susțin că nu le-a fost interzis accesul la ore din diverse motive, cum ar fi nepurtarea uniformei școlare, în mediul fizic sau online. Totuși, **10%** dintre cei chestionați ne transmit că au întâmpinat situații în care accesul la ore, și implicit, la educație, le-a fost interzis.

23. Din totalul răspunsurilor, **43,9%** susțin că au respectat, în totalitate, drepturile de autor în redactarea lucrărilor lor, **34,5%** declarând că au respectat, în mare măsură, drepturile de autor. În același timp, **2,1%** nu au respectat deloc drepturile de autor, **3,9%** le-au respectat în mică măsură, iar **15,7%** susțin că au respectat rar aceste drepturi.

24. Participarea liberă a elevilor la ședințele Consiliului Elevilor este esențială pentru funcționarea structurii. Potrivit răspunsurilor primite, **52,6%** susțin că au putut participa la aceste ședințe fără nicio constrângere, însă un procent important de **47,4%** au declarat că au întâmpinat probleme în participarea la ședințele Consiliului Elevilor

25. Candidatura în cadrul Consiliului Elevilor este deschisă oricărui elev din învățământul liceal, însă **5,5%** din elevii respondenți ne-au transmis faptul că au sesizat cazuri în care elevilor le-a fost interzis să candideze. În același timp, **94,5%** susțin că nu au întâlnit astfel de cazuri.

26. Dintre elevii respondenți care au întâlnit producerea unei ilegalități în școlă lor, un procent alarmant de **40%** afirmă că nu au sesizat autoritățile competente, însă **60%** susțin că au procedat prin sesizarea autorităților când aceștia au observat fapte ilegale.

27. Comportamentul adecvat al elevilor trebuie să existe în fiecare școală, **66,3%** dintre elevii respondenți susținând că au respectat ordinea și curățenia în perimetrul școlar, cât și bunul mers al orelor de curs, iar **24,6%** au declarat că au respectat, în mare măsură, aceste condiții de desfășurare a activității școlare. În același timp, **5,9%** afirmă că au respectat, într-o măsură acceptabilă acest punct din Statutul Elevului, existând și un procent de **1,1%** dintre cei chestionați care au respectat aceste criterii într-o măsură mică sau chiar, deloc.

28. Întrebați dacă au avut un comportament respectuos cu persoanele din mediul școlar, **69,9%** dintre elevii respondenți au declarat că au respectat persoanele menționate anterior, iar **24,6%** susțin că au respectat, în mare măsură, elevii și personalul școlar. În același timp, doar **3,9%** dintre elevii susțin că au tratat respectuos, într-o măsură acceptabilă, personalul școlar și elevii.

29. Deși **51,9%** dintre elevii respondenți susțin că nu au întâlnit cazuri în care profesorii să aibă un comportament neadecvat cu alte persoane, **40,5%** susțin că au întâlnit astfel de situații în relația cu elevii, iar **1,6%** afirmă că au observat un comportament nerespectuos cu alți profesori. În același timp, **2,9%** dintre elevii chestionați ne-au transmis faptul că au întâlnit astfel de comportamente neadecvate ale profesorilor în relația cu elevii sau cu alte cadre didactice. - **modificat**

30. Potrivit răspunsurilor colectate, **90,8%** dintre elevii respondenți au declarat că nu au deținut, sau consumat substanțe precum alcool sau țigări în mediul școlar. În același timp, **7,9%** au susținut că au avut asupra lor țigări, iar **0,4%** au deținut, sau chiar consumat băuturi alcoolice în incinta unităților de învățământ.

31. Privim optimist faptul că doar **0,4%** din numărul respondenților au declarat că au introdus în mediul școlar, spary-uri lacrimogene sau paralizante, în timp ce **99%** susțin că nu au introdus astfel de obiecte.

32. Din totalul elevilor care au răspuns la chestionar, doar **1,1%** au declarat că au promovat, în școală sau la cursurile online, materiale care incita la ură și discriminare, în timp ce majoritatea de **97,6%** susțin că nu au promovat astfel de materiale.

33. Întrebați dacă au provocat, participat sau asistat la fapte de violență în școală, **31,3%** din elevii respondenți au răspuns pozitiv, în timp ce **68,7%** au negat implicarea în astfel de fapte, o statistică alarmantă.

34. Unul dintre drepturile cele mai puțin cunoscute de elevi, este acela că elevii majori pot părăsi unitatea de învățământ în timpul programului. Însă, în ciuda acestui fapt, **49,5%** dintre elevii majori susțin că nu au putut părăsi perimetrul școlii, deși aveau acest drept, în timp de **50,5%** au putut folosi acest drept

35. Pentru elevii minori, părăsirea perimetrului școlar este interzisă fără motive întemeiate. Dintre aceștia, un procent îngrijorător de **42,7%** au declarat că au părăsit perimetrul școlar în timpul programului, în timp ce **57,3%** susțin că nu au comis astfel de fapte.

36. Conform răspunsurilor primite din partea elevilor, doar **8,6%** au putut să își exercite dreptul la apărare în cazul în care fost acuzați de încălcarea regulamentelor sau a actelor normative, iar doar **8,6%** dintre aceștia au avut parte de asigurarea acestui drept. În același timp, **82,5%** dintre elevii respondenți au menționat că nu au întâmpinat cazuri în care să exercite acest drept.

37. Sancționarea elevilor în fața altor elevi este interzisă conform Statutului Elevului, însă, dintre elevii respondenți, **10,4%** susțin că au fost sancționați în fața colectivului clasei sau al școlii, în timp ce **89,6%** au negat întâmplarea unor astfel de incidente.

38. Potrivit răspunsurilor colectate, **0,4%** au fost sancționați prin scăderea notei la purtare în urma încălcării regulamentelor sau a actelor normative în vigoare, în timp ce **92,9%** susțin că nu au încălcat actele menționate anterior.

39. Întrebați dacă au fost sancționați pentru fapte petrecute în afara școlii și a activităților extrașcolare, **92,9%** au susținut că nu au avut parte de astfel de situații, în timp ce **0,4%** au declarat că au fost sancționați prin scăderea notei la purtare.

40. Din totalul răspunsurilor, **15,7%** au susținut că au fost sancționați, împreună cu o persoană vinovată de o abatere, deși nu au fost implicați în vreun fel, în timp ce **84,3%** au declarat că nu au fost sancționați în astfel de cazuri.

INTERPRETĂRI PROFI

1. Mediul în care predați:

Dintre profesorii respondenți, **36%** își desfășoară activitatea în mediul rural și **64%** în mediul urban.

2. La ce formațiune de studiu predați?

Cadrele didactice care au răspuns consultării vin preponderent din învățământul gimnazial (**52,3%**). Alte **21%** predau în licee teoretice, 18% în licee profesionale și **8,7%** în licee vocaționale.

3. Ați auzit de Statutul Elevului?

Deși **97,1%** din respondenți au auzit de Statutul Elevului, **2,9%** nu cunosc prevederile acestui act normativ apărut cu peste 6 ani în urmă în Monitorul Oficial al României – singurul ce reglementează drepturile și îndatoririle beneficiarilor primari ai educației – de care orice pedagog ar trebui să țină cont pentru a crea un mediu educațional echitabil și sigur.

4. Au fost elevii din școala în care predați consultați, în acest an școlar, cu privire la materiile opționale pe care le vor studia în anul următor?

84,1% dintre cei consultați afirmă că elevii din unitatea de învățământ în care predau au fost consultați cu privire la curriculumul la decizia școlii, **5,2%** recunosc că acest lucru nu s-a întâmplat, iar **10,7%** nu cunosc acest aspect. Importanța consultării elevilor asupra opționalelor este cu atât mai mare cu cât aceste materii ar trebui să reflecte cu adevărat interesele colectivului, nu să servească numai drept niște completări ale normelor didactice.

5. Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură considerați că sunteți complet corect/ă și obiectiv/ă în evaluare?

Peste jumătate dintre profesori (**56,2%**) consideră că sunt întotdeauna complet obiectivi în notare, însă restul (**43,8%**) recunosc că există și situații în care nu

 evaluează obiectiv și corect elevii. Totuși, procentul elevilor ce considerau că evaluarea primită este întotdeauna una obiectivă era de numai **21,2%**.

6. Ați observat, în ultimul an, cazuri în care elevi de-ai dumneavoastră să fie tratați diferit în funcție de rasă, etnie etc.?

Doar **9,5%** dintre cadrele didactice respondente au remarcat în acest an școlar situații în care elevi de-ai lor au fost discriminați pe un anumit criteriu. Acest procent ar fi îmbucurător, dacă nu am ține cont de faptul că procentul de elevi ce au observat astfel de cazuri este de **28,2%** - fapt ce ne arată tristul adevăr că profesorii nu sunt, de fapt, la curent cu discriminarea ce se petrece în unitățile de învățământ.

7. Dacă da, de către cine erau tratați diferit?

Dintre cei care au observat astfel de cazuri, **76,7%** spun că elevii erau discriminați de alți elevi, **3%** de către personalul didactic auxiliar, iar **20,3%** chiar de către profesori, cei ce și-au luat angajamentul de a ne asigura o educație de calitate.

8. Dacă da, care credeți că era cauza discriminării?

Cele mai frecvente motive pentru care elevii s-au confruntat cu discriminarea au fost etnia, proveniența, convingerile și orientarea sexuală. Alte cauze întâlnite sunt dizabilitățile, aspectul fizic și starea materială.

9. Au existat cazuri, în acest an școlar, în care elevii dumneavoastră să conteste nota obținută în urma unei lucrări scrise?

Din diagrama alăturată observăm că **16,6%** dintre cadrele didactice au avut elevi care și-au contestat o notă obținută la o lucrare scrisă. Restul de **83,4%** nu s-a confruntat cu asemenea situații. Dreptul la contestarea lucrărilor scrise este cel mai eficient mod de a le da elevilor ocazia să se asigure că au parte de o evaluare obiectivă și corectă.

10. Care este durata medie de zile lucrătoare în care corectați și aduceți elevilor rezultatele evaluărilor scrise?

Aproape trei pătrimi (**74,3%**) dintre profesori susțin că aduc rezultatele evaluărilor în termen de 5 zile lucrătoare, **19%** că le aduc în 10 zile, **4,2%** în 15 zile, iar restul de **2,6%** recunosc că încalcă termenul legal prevăzut.

11. Ați primit feedback semestrial din partea elevilor dumneavoastră?

În urma adoptării metodologiei de acordare a feedback-ului semestrial prin OMEN 3864/2021, putem observa că **70,5%** dintre profesori au primit anul trecut feedback semestrial în ambele semestre, **11,3%** doar în primul, iar **5,5%** doar în al doilea. Totuși, **12,7%** dintre aceștia – 363 de profesori – nu au primit niciodată feedback semestrial. Rolul feedbackului semestrial este de a ajuta cadrele didactice să se perfecționeze în mod constant, pentru a răspunde cu adevărat așteptărilor, cerințelor și nevoilor elevilor.

12. Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură elevilor din școala dumneavoastră le este permisă, în mod nemijlocit, participarea la ședințele Consiliului Elevilor?

Articolul 10 lit. d): „Elevii au dreptul de a participa la ședințele Consiliului elevilor, în condițiile prevăzute de prezentul statut.”

Consiliile școlare ale elevilor reprezintă primul contact al multor copii cu democrația, dar și forurile principale în care aceștia își pot expune opiniile, ideile și problemele, pentru a le dezbate mai apoi cu colegii. Un procent alarmant de **30,8%** dintre profesori recunoaște că elevilor din unitatea lor de învățământ nu le-a fost întotdeauna permisă participarea la ședințele Consiliului Elevilor.

13. Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură considerați că elevii din școala dumneavoastră se pregătesc pentru disciplina pe care o predați?

Articolul 14 lit. a): „Elevii au îndatorirea de a frecventa toate cursurile, de a se pregăti la fiecare disciplină de studiu, de a dobândi competențele și de a-și însuși cunoștințele prevăzute de programele școlare.”

13,8% din cadrele didactice respondente susțin că elevii se pregătesc întotdeauna temeinic la disciplina pe care o predau, **78,3%** consideră că elevii se pregătesc suficient, iar **7,9%** că aceștia o fac într-o mică măsură sau deloc.

14. Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură considerați că elevii din școala dumneavoastră respectă regulamentul școlar și deciziile conducerii unității de învățământ?

Articolul 14 lit. b): „Elevii au îndatorirea de a respecta regulamentele și deciziile unității de învățământ preuniversitar.”

lit. o): „Elevii au îndatorirea de a cunoaște și respecta prevederile Statutului elevului și ale regulamentului de organizare și funcționare a unității de învățământ, în funcție de nivelul de înțelegere și de particularitățile de vârstă și individuale ale acestora.”

Conform cadrelor didactice, **23,9%** din elevi au respectat cu strictețe reglementările în vigoare, **71,6%** le-au urmat numai parțial, iar **4,4%** au încălcat regulamentul școlar sau deciziile instituției. Este imperios ca regulamentele școlare să fie întotdeauna discutate în prealabil finisării cu Consiliul Școlar al Elevilor din unitatea respectivă, apoi să fie publicate pe site-ul instituției și discutate cu toți elevii școlii, în cadrul orelor de dirigiență.

15. În ce măsură considerați că elevii din școala dumneavoastră elaborează lucrări originale respectând drepturile de autor?

Articolul 14 lit. d): „Elevii au îndatorirea de a respecta drepturile de autor și de a recunoaște apartenența informațiilor prezentate în lucrările elaborate.”

Doar **10,6%** dintre cei consultați consideră că elevii lor elaborează mereu lucrări originale sau creditează sursa, **66,5%** cred că acest lucru se întâmplă într-o măsură considerabilă, iar **22,9%** cred că elevii nu obișnuiesc să elaboreze lucrări originale.

16. În acest an școlar, cât de dese au fost cazurile în care elevii au introdus în școală sau au folosit în timpul orelor online arme, produse pirotehnice sau spray-uri lacrimogene/paralizante?

Un procent de **94,9%** consideră că nu au existat situații în care elevii au introdus în școală astfel de obiecte, însă **5,1%** au observat asemenea situații cel puțin o dată. Aceste practici pot pune în pericol viața elevilor, motiv pentru care este necesară pornirea dialogurilor deschise la orele de dirigiență pe teme precum siguranța școlară și potențialii factori de risc. Totodată, fiecare elev trebuie să știe că are interdicția de a utiliza obiecte ce pot răni persoanele din jur și să fie informat cu privire la sancțiunile ce se impun încălcării acestei reguli.

17. În acest an școlar, cât de dese au fost cazurile în care elevii dețineau asupra lor sau consumau în timpul orelor online băuturi alcoolice, substanțe interzise, țigări?

83,8% din respondenți afirmă că elevii nu dețin și nu consumă în timpul orelor băuturi alcoolice, substanțe interzise sau țigări. Totuși, **13,9%** spun că aceste cazuri se întâmplă uneori, iar **2,3%** spun că situațiile respective se întâmplă destul de des.

18. Au fost organizate vreodată alegeri pentru funcțiile vacante din cadrul Consiliului Școlar al Elevilor de către personalul didactic?

70,4% dintre cadrele didactice recunosc că s-au implicat în organizarea procesului electoral din consiliul școlar al elevilor, practică ce încalcă prevederile reglementărilor în vigoare. Organizarea de alegeri de către elevi are în primul rând scopul de a asigura caracterul democratic și reprezentativ al Consiliului Elevilor, iar orice sesiune de alegeri ce a fost influențată de profesori poate fi declarată nulă de drept de consiliile județene ale elevilor.

19. Pe o scară de la 1 la 5, cât de des sesizați autoritățile competente atunci când în școala dumneavoastră se produce o ilegalitate?

Numai **42,3%** dintre profesori au sesizat întotdeauna autoritățile competente atunci când în școala lor s-a produs o ilegalitate. Restul de **57,7%** recunoaște că au existat cazuri în care nu au sesizat autoritățile, deși a fost nevoie. Acest procent este dezazmăgitor și alarmant, luând aminte de rolul personalului de a asigura siguranța elevilor în unitatea de învățământ.

20. Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură considerați că elevii păstrează curățenia, liniștea și ordinea în mediul școlar din care faceți parte, ori bunul mers al orelor online, fără a deranja în vreun fel cursurile?

Conform diagramei alăturată, cadrele didactice consideră că **59,9%** dintre elevii păstrează curățenia, liniștea și ordinea în mediul lor școlar în cea mai mare parte a timpului, **29,5%** în proporție medie, însă că **11,5%** nu respectă aproape deloc sau chiar niciodată ordinea și liniștea.

21. Ați asistat, în acest an școlar, la cazuri în care elevul a agresat fizic/verbal/emoțional vreun profesor?

22,3% dintre profesori susțin că au fost martori la cazuri în care elevii au agresat un profesor, pe când **77,7%** nu au semnalat asemenea situații.

22. Dar la cazuri în care un profesor a agresat fizic/verbal/emoțional un elev?

Întrebați dacă au fost martori la cazuri în care profesorul a agresat un elev, numai **12,5%** dintre respondenți au declarat că da. Intrigant este că, din răspunsurile

elevilor aflasem că **40,5%** dintre elevi au întâlnit cazuri în care profesorii se purtau neadecvat cu elevii, practici care se încadrează nu de puține ori în categoria violenței emoționale (umilirea în fața clasei, comentarii nepotrivite asupra ținutei sau intereselor elevilor etc.). Această discrepanță între procentaje poate denota faptul că profesorii nu știu în totalitate să recunoască și să catalogheze abuzurile emoționale sau de alte naturi.

23. În acest an școlar, cât de des s-au promovat materiale pornografice, electorale, de propagandă sau care incită la ură/discriminare în școala dumneavoastră sau la orele online?

Numai **6,2%** dintre cadrele didactice au fost martore anul acesta la situații în care cineva din unitatea de învățământ a distribuit astfel de materiale cel puțin o dată, un procent îmbucurător, ce arată că marea majoritate a populației școlare păstrează o conduită adecvată în incinta școlii, respectând interesele și diferențele culturale față de ceilalți.

24. Dacă s-au promovat cel puțin o dată astfel de materiale în școala dumneavoastră, care au fost responsabilii?

Dintre cadrele didactice care au fost martore la astfel de evenimente, **peste trei pătrimi** au spus că distribuitorii materialelor au fost elevii, iar **aproape o pătrime** a spus că au fost profesorii.

25. În școala dumneavoastră, li se permite părăsirea școlii, în timpul programului, elevilor majori?

Deși elevii majori au dreptul legal de a părăsi unitatea de învățământ în timpul programului, **29,6%** dintre profesori recunosc că acest drept este încălcat în instituția lor.

26. Cât de des au fost elevii din școala în care predați sancționați în fața colectivului clasei/școlii?

Un procent de **8,7%** dintre respondenți consideră că elevii sunt sancționați des în fața colectivului clasei sau școlii, **15,9%** susțin că aceste cazuri se întâmplă într-o proporție medie, iar **75,4%** consideră că nu există astfel de cazuri aproape deloc sau deloc. Este îngrijorător faptul că peste o cincime dintre profesori afirmă că elevii școlii au trecut, cel puțin o dată, prin sancționarea în fața colegilor lor, fapt ce poate lăsa o amprentă psihologică puternică asupra categoriilor vulnerabile.

27. Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură credeți că li s-a oferit elevilor sancționați dreptul la apărare, conform legii?

Numai **56%** dintre profesori cred că elevii au beneficiat întotdeauna de posibilitatea de a se apăra atunci când au fost nedreptățiți, însă restul de **44%** spune că au existat și cazuri în care acest drept nu a fost respectat.

Sumar executiv

În urma analizării rezultatelor consultării, am constatat următoarele:

- **37%** dintr-un eșantion de 20.000 de elevi nu cunosc prevederile actului normativ care le reglementează drepturile și obligațiile în instituțiile de învățământ, un procent alarmant având în vedere influența documentului asupra beneficiarilor direcți ai sistemului educațional;
- **peste 28%** dintre elevii respondenți au fost părtași la cazuri de discriminare în funcție de gen/etnie, principiul echității și egalității între elevi în sistemul educațional fiind complet încălcat pentru aceștia;
- **40%** dintre elevi au declarat faptul că, în ultimul an școlar, nu au avut șansa de a le acorda feedback privind activitatea de învățare profesorilor lor, deși această procedură este reglementată prin OM încă din anul 2021;
- **aproape jumătate** din elevii care au luat parte la consultare spun că, deși au fost prezenți la orele de curs, cel puțin o dată au fost sancționați cu absență de către profesor, aceasta din urmă fiind folosită ca mijloc de coerciție în sala de curs;
- din 37,6% elevi navetiști, **25,6%** spun că nu beneficiază/beneficiază parțial de decontarea abonamentului necesar transportului la școală, reiterând problematica alarmantă cu care elevii navetiști se confruntă;
- **10%** dintre elevii care au luat parte la consultare spun că, în ultimul an școlar, li s-a interzis cel puțin o dată să participe la orele de curs, fiindu-le astfel încălcat dreptul la educație garanta prin Constituția României;

- 27,2% au întâmpinat probleme în participarea la ședințele consiliilor școlare ale elevilor, chiar dacă Statutul Elevului le garantează motivarea absențelor elevilor reprezentanți;

Recomandări

În urma rezultatelor sondajului prezentat anterior, Consiliul Național al Elevilor formulează următoarele propuneri și recomandări care, odată implementate, ar putea, pe de-o parte, să sprijine creșterea calității actului educațional și, pe de altă parte, să asigure respectarea drepturilor și obligațiilor elevilor, așa cum sunt ele formulate în Statutul Elevului:

1. Combaterea violenței în mediul școlar

- Analizarea, prin inspectoratele școlare, a situației constituirii comisiilor pentru combaterea violenței în mediul școlar și a grupurilor de acțiune antibullying;
  - Asigurarea unor programe de consiliere pentru elevii implicați în acte de violență și/sau bullying;
  - Modificarea cadrului legislativ în vigoare, în așa fel încât cele două structuri să fie cu adevărat capacitate și să poată implementa strategii de combatere și prevenire a violenței în mediul școlar;
  - Continuarea campaniei inițiate de Ministerul Educației „Nu sunteți singuri!” cu sprijinul tuturor partenerilor de dialog social și diseminarea materialelor ce rezultă din această către toate unitățile de învățământ, pentru a fi prezentate elevilor;
  - Formarea cadrelor didactice pentru a putea identifica, încă din stare precoce, eventuali factori care pot duce la apariția unor cazuri de violență;
-
-
-

- Lansarea ghidului metodologic pentru cadrele didactice care conține informații cu privire la pașii ce trebuie urmați atunci când sunt identificate situații de bullying/violență;
- Derularea unor campanii de informare și prevenire în rândul elevilor, cu sprijinul birourilor pentru siguranță școlară din cadrul inspectoratelor de poliție județene;
- Modificarea proiectului Legii învățământului preuniversitar, astfel încât în aceasta să se regăsească un capitol distinct referitor la incluziune educațională și combaterea violenței;
- Sancționarea treptată a elevilor și profesorilor care recurg la comportamente discriminatorii/violente, astfel încât acest fenomen să se bucure de toleranță zero în sistemul de învățământ preuniversitar.

2. Bursele elevilor

- Crearea, prin noua Lege a învățământului preuniversitar, a unui „fond național pentru burse de ajutor social”, astfel încât ele să fie alocate conform unor criterii stabilite la nivel național, în Legea învățământului preuniversitar;
- Dezvoltarea comunicării dintre Guvern (prin Ministerul Educației, respectiv Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației) și autorități locale (consilii locale și primării), astfel încât hotărârile de consiliu local care fac referire la acordarea bursei să poată fi adoptate până la începerea anului școlar, după ce ME finalizează estimările cu privire la numărul de beneficiari;
- Creșterea fondului pentru burse alocat de la bugetul de stat treptat, astfel încât el să fie corelat cu coșul minim de consum pentru un trai decent și să răspundă cu adevărat nevoilor beneficiarilor;

3. Participarea elevilor la luarea deciziilor

- Introducerea obligativității, prin Legea învățământului preuniversitar, a existenței consiliilor școlare ale elevilor în toate unitățile de învățământ preuniversitar, inclusiv în școlile gimnaziale;
- Modificarea, prin OM, a metodologiei de organizare a CA-urilor inspectoratelor școlare, astfel încât elevii reprezentanți să fie incluși în aceste organisme drept observatori permanenți;
- Includerea reprezentanților elevilor în comisiile de etică de la nivelul inspectoratelor școlare;
- Monitorizarea includerii elevilor în comisiile pentru evaluarea și asigurarea calității, în grupurile de acțiune antibullying și în comisiile pentru combaterea violenței, conform ROFUIP;
- Coborârea vârstei necesare pentru a deveni elev reprezentant în consiliul de administrație al unei unități de învățământ preuniversitar la 16 ani;
- Asigurarea organizării alegerilor pentru funcțiile vacante din consiliile elevilor fără niciun fel de ingerință din partea cadrelor didactice; includerea influențării sesiunilor de alegeri ca abatere disciplinară;
- Constituirea pe lângă consiliile locale și consiliile județene a unor consilii consultative pe probleme de tineret;
- Oferirea posibilității pentru elevii din învățământul gimnazial de a se alătura consiliilor de administrație ale școlilor cu statut de observator permanent.

4. Consiliere și orientare școlară

- Suplimentarea numărului de consilieri școlari, în colaborare cu reprezentanții Colegiului Psihologilor din România, astfel încât să poată răspunde solicitărilor venite din sistem;
- Realizarea orelor de consiliere și orientare școlară și profesională pentru elevii aflați în anii terminali ai fiecărui ciclu de învățământ;
- Investirea în infrastructura educațională, astfel încât să existe un spațiu oferit consilierului școlar în fiecare unitate de învățământ;
- Includerea posibilității de consiliere a elevilor fără acordul părinților, atunci când un specialist evaluează ca fiind necesară (ex.: implicarea elevului în acte de violență);
- Desemnarea unei persoane din rândul personalului unității de învățământ, responsabile cu relația cu DGASPC și cu serviciile de asistență socială de la nivelul primăriilor;
- Prezența consilierului școlar la cel o puțin trei ore de dirigenție pe an, pentru a discuta alături de elevi problemele pe care ei le întâmpină;
- Modificarea programelor școlare, astfel încât să fie incluse noțiuni cu privire la gestionarea emoțiilor, sănătatea psiho-emoțională, managementul stresului etc.;

5. Acordarea feedbackului cu privire la activitatea de învățare

- Modificarea, prin OM, a metodologiei de acordare a feedbackului privind activitatea de învățare, astfel încât acesta să fie oferit anual, prin formulare anonime;
- Monitorizarea organizării dezbaterilor în clasă pe marginea concluziilor feedbackului primit de la elevi;

6. Evaluarea rezultatelor învățării

- Elaborarea cât mai rapidă a standardelor de evaluare pentru sistemul de învățământ preuniversitar, care să fie aprobate până la începutul anului școlar 2023-2024;
- Elaborarea, de către Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație, a unor ghiduri metodologice pentru elaborarea planurilor individualizate de învățare;
- Monitorizarea respectării prevederilor din ROFUIP și Lege cu privire la planurile individualizate de învățare;
- Calibrarea subiectelor de la Evaluarea Națională și Bacalaureat, astfel încât ele să poată oferi o departajare reală a cunoștințelor și competențelor elevilor.

7. Transportul elevilor

- Asigurarea fondurilor necesare pentru OUG-ul ce introduce sume forfetare pentru elevii navetiști și virarea acestora către unitățile de învățământ preuniversitar în timp scurt;
- Adoptarea normelor metodologice pentru implementarea OUG-ului anterior menționat în cel mult 15 zile de la momentul intrării în vigoare a OUG;
- Activarea comitetului interministerial de lucru cu privire la transportul elevilor, astfel încât structurile administrației publice centrale și locale să poată lucra împreună cu reprezentanții elevilor și ai părinților pentru a putea identifica modalitatea în care se poate ajunge la asigurarea gratuității reale pe transport pentru elevii navetiști;
- Asigurarea semnării contractelor de delegare a gestiunii serviciului public până cel târziu la data de 31 decembrie 2022, așa cum prevede legislația în vigoare;

- Evaluarea posibilității plafonării prețurilor practicate de operatorii de transport pentru elevi, folosind două metode: includerea acestei condiții în contractele-cadru ce trebuie semnate de către consiliile județene cu operatorii de transport și adoptarea unei HG/unui OUG pentru plafonarea prețurilor până la momentul semnării contractelor.

8. Finanțarea învățământului preuniversitar

- Convocarea Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, în vederea discutării unei modificări a formulei de calcul a costului standard per elev, în așa fel încât acesta să fie calculat pe baza unor criterii specifice, precum mediul de proveniență al elevului (urban/rural), situația socio-economică a comunității, gradul de risc al comunității etc.;
- Adoptarea, de către Guvern, a unui calendar de creștere treptată a alocărilor bugetare pentru sistemul de educație. Pentru anul 2023, este necesară creșterea alocărilor bugetare cu cel puțin 0,7% din PIB;
- Stabilirea unor criterii de finanțare diferențiată pentru unitățile de învățământ din mediile defavorizate, precum rata angajării pe teritoriul UAT-ului din care face parte unitatea de învățământ și venitul mediu/cap de locuitor, pentru a determina nevoile reale ale comunității școlare și, implicit, ale elevilor din respectivele comunități;
- Consolidarea capacității Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar (CNFÎP), pentru a realiza o analiză riguroasă a nevoilor de finanțare ale unităților de învățământ, pentru a putea stabili în mod real costul standard per elev, care să fie ulterior transmis către Ministerul Finanțelor. În acest fel, vom atinge un buget care răspunde în mod concret nevoilor sistemului, și nu unul dictat de Ministerul Finanțelor;

- Includerea elevilor reprezentanți în comitetul de monitorizare al Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, cel puțin cu statut de observator.

9. Incluziune educațională

- Constituirea și activarea Comisiei Naționale pentru Desegregare și Incluziune Educațională;
- Realizarea unor materiale didactice adaptate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități;
- Formarea cadrelor didactice în domeniul psihopedagogiei speciale, pentru a realiza strategii individualizate pentru elevii cu CES;
- Creșterea numărului de profesori intineranți și de sprijin, astfel încât elevii aflați în nevoie să beneficieze de un sprijin real;
- Asigurarea infrastructurii speciale (toaile adaptate, lifturi, rampe etc.) în toate unitățile de învățământ;
- În virtutea principiului desegregării educaționale, asumat la nivelul întregului sistem, luarea de măsuri pentru desființarea treptată a școlilor speciale și includerea elevilor cu dizabilități și/sau CES în învățământul de masă;

10. Infrastructura educațională

- Dotarea unităților de învățământ preuniversitar cu laboratoare și ateliere moderne, care să respecte un set de standarde de calitate necesare pentru a asigura dobândirea de competențe și cunoștințe;

11. Curriculum și planuri-cadru

- Definitivarea cât mai rapidă a propunerilor planurilor-cadru pentru învățământul liceal și respectarea solicitărilor elevilor reprezentanți;
- Redenumirea în noua arhitectură curriculară a curriculumului la decizia școlii (CDS, generic denumite „materii opționale”) în curriculum la decizia elevului din oferta școlii (CDEOȘ), pentru a sublinia implicarea elevului în alegerea propriului parcurs educațional;
- Implicarea elevilor în toți pașii ce trebuie parcurși în vederea implementării opționalelor - analiza de nevoi, consultare cu elevii, propunerea ofertei, implementarea ei și evaluarea rezultatelor;
- Creșterea ponderii CDEOȘ la 40% din totalul orelor prevăzute în planurile-cadru;
- Implementarea posibilității studierii de către elevi a materiilor alese în grupe de studiu, fără a se ține cont, astfel, de dorința majorității elevilor din clasa din care provine elevul;
- Diminuarea treptată a numărului de ore și discipline din trunchiul comun, astfel încât, cu precădere în ultimii doi ani de liceu, elevul să se axeze mai mult pe specializare în domeniul ales de el;
- Redefinirea profilului absolventului și a competențelor de bază ce ar trebui dobândite de elevi pe parcursul fiecărui ciclu de învățământ;
- Reluarea procesului de revizuire a programelor școlare, astfel încât ele să fie cu adevărat corelate cu nevoile elevilor din generația actuală;
- Alocarea unui număr mai mare de ore pentru stagiile de practică ale elevilor din învățământul profesional și tehnic, respectiv învățământul vocațional, astfel încât elevilor să le fie facilitată deprinderea de competențe practice.

12. Transparența instituțională

- Asigurarea finalizării website-urilor unităților de învățământ preuniversitar și a celorlalte instituții cu activitate relevantă în sfera educației, astfel încât oricărei persoane interesate să îi fie ușor să găsească pe website-ul respectiv informațiile de care are nevoie;
- Participarea reprezentanților elevilor, ai părinților și ai profesorilor la procesul de elaborare al regulamentelor școlare și al celorlalte strategii/documente de viziune de la nivelul unităților de învățământ;
- Publicarea pe website a tuturor deciziilor și hotărârilor consiliilor de administrație ale instituțiilor, documentelor referitoare la buget și a altor documente/informații care se încadrează în prevederile Legii nr. 544/2001;
- Publicarea pe website-urile școlilor și ale inspectoratelor școlare a Rapoartelor privind implementarea Statutului Elevului la nivel județean (RISEJ) și a Raportului privind implementarea Statutului Elevului la nivel național (RISEN).

13. Integritate academică

- Prezentarea în rândul elevilor a noțiunilor de bază cu privire la etica din mediul academic;
- Dezvoltarea cunoștințelor elevilor asupra noțiunii „drepturi de autor” și promovarea includerii bibliografiilor și a surselor în lucrările elevilor; promovarea lucrărilor originale și condamnarea plagiatului sub orice formă;
- Combaterea fenomenului „fondul clasei/școlii” și sancționarea drastică a oricăror încercări de colectare a unor sume de bani de la elevi și/sau părinții lor pentru a asigura; încurajarea solicitării de fonduri suplimentare din partea autorităților locale;

- Monitorizarea atentă de către Ministerul Educației a meditațiilor private organizate cu elevii de la clasă și combaterea acestui fenomen, care a devenit o adevărată industrie ce se substituie, de multe ori, activității de la clasă;
- Modificarea codului-cadru de etică al personalului didactic, în așa fel încât să se prevadă clar sancțiunile ce pot fi aplicate pentru profesorii ce se abat de la normele de bază de etică.

